

at skaffe Kautionister. Naar Tidsfristen er lang, kan man nemlig ikke saa godt beregne, hvorledes det stiller sig med vedkommende Laantagers Forhold, som naar Tidsfristen er kort. Jeg tror derfor ikke, Laantagerne ville vinde hynderligt ved at faa Tidsfristen forlænget ud over 5 Aar. Der er imidlertid en Forandring af et andet Punkt i Lovforslaget, som jeg i de smaa Laantageres Interesse meget vilde ønske, og det er Lovforslagets sidste Sætning, som gaar ud paa, at ingen kan faa Stempelfrihed for mere end eet Laan. Jeg ved nu ikke, hvorfor dette skal staa her, thi her komme vi særlig til at ramme Smaafolk. Det er ikke ret mange af disse, der have Laan paa 500 Kr., men der er mange af dem, der have forskellige Laan, hvert paa et Par Hundrede Kroner, og de ville da kun kunne faa Stempelfrihed for et af disse. Hvorfor nu en Smaamand med flere Laan paa tilsammen 300 Kr., 400 Kr. eller 500 Kr., skal betale Stempelsafgift af hvert af disse Laan paa et nær og ikke have den samme Stempelfrihed som den, der paa en Gang laaner 500 Kr., forstaar jeg ikke. Jeg ved godt, at dersom dette bliver vedtaget, vil det have til Følge, at Bevægelsen vil gaa i Retning af, at Laantagerne ville sørge for, saa vidt de kunne, at saa alt det, de behøve, i Sparekassen paa et Laanebevis. Men de kunne jo ikke altid naa det, og hvorfor man vil søge at tvinge dem dertil, forstaar jeg ikke. Jeg anbefaler derfor som sagt, at den sidste Sætning udgaar, og at 500 Kr. bliver Maksimum, enten saa Laanene ere sikrede ved et eller flere Kautionsbeviser. Jeg synes, at det kunde være det samme for Statskassen. Den kunde godt, naar vedkommende ikke kan faa Laanet paa eet Kautionsbevis, lade ham faa Stempelfrihed paa flere, thi de, der skulle have Laanene paa flere Kautionsbeviser, ere dem, der ere daarligt stillede i Samfundet. Hvorfor man særlig skal ramme dem, forstaar jeg, som sagt ikke. For øvrigt skænter jeg Forslaget min fulde Sympati. Vore indirekte Skatter stige Aar for Aar, og jeg skanner derfor ikke rettere, end at dette Forslag i det store og hele gaar i den rigtige Retning. Men jeg vil som sagt anbefale Vedtagelsen af den lille Ændring, jeg har nævnt, thi hvis Forslaget skal virke, som det nu er, vil det komme til at gaa ud over Folk, der af visse Grunde ikke ere i Stand til at samle hele Laanet paa en eneste Obligation. Det er jo saa, at Smaafolk ofte ikke have kunnet faa Kaution for hele det Beløb, de trænge til, paa en Gang, men have maattet søge Laanet paa flere Obligationer, idet det nemlig er lettere at

faa Kaution for et lille Laan end for et større. Det, der ad denne Vej vil komme ind i Statskassen, vil ganske sikkert være saa lidt, at det ikke er nævneværdigt. Jeg vil derfor anbefale, at der ved Lovforslagets videre Behandling tages Sigte paa, at Lovforslagets sidste Sætning tages ud, saa at det er ligeegyldigt, om Laanene have paa en Obligation eller flere, naar Maksimum af Laanebeløbet kun er 500 Kr. Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling af Tinget og af den højtærede Finansminister. Jeg tror, Forslaget gaar i den rigtige Retning, og at det vil vække Taknemmelighed hos Smaafolk her i Landet. Dette Skridt, her foreslaas, viser, at Lovgivningsmagten har Øje for at lette Byrderne paa de Steder, hvor der i Virkeligheden er Trang til at faa Vættelser.

Finansministeren (Vittichau): Der er baade af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne og af forskellige ærede Talere peget hen paa de Forhandlinger, der have fundet Sted i forrige Rigsdagssamling angaaende et Lovforslag, der bestøftigede sig med det samme Emne som det her foreliggende, kun at Lovforslaget da fremkom under en noget anden Redaktion. Jeg skal ikke komme tilbage til de Talopgivelsers, jeg den Gang fremkom med, men jeg vil kun udtale, at de have deres objektive Gyldighed, og at man snarere efter den Fremvækst, som Sparekassesejneret har haft siden da, maaske konstaterer at Antallet af Udlaan mod Kaution nu er større, end det har været tidligere, saa at det indirekte eller, som man ogsaa kunde sige, det direkte Tab for Statskassen, hvis man gaar ind paa et Lovforslag af denne Karakter, vil blive endnu større end den Gang godtgjort. Imidlertid vil Tabet selvfølgelig blive reduceret, hvis man sætter en Begrænsning som her foreslaaet, nemlig 500 Kr. som Maksimum af disse Udlaan. Hvor meget man derved vilde komme ned i dette Tab for Statskassen, er ikke godt at paapege, efter som man ikke har nogen Statistik — i det mindste har jeg ingen saadan liggende for mig — der kan paavise, hvor mange Laan der netop have denne Størrelse, og hvor mange der overskride denne Størrelse. Men det turde dog være rimeligt, at ligesom Kautionslaan er blevet en mere og mere almindelig Maade at stifte Laan paa i Sparekassernes, saaledes vil det ogsaa vise sig, at det navnlig er Smaalaanene, der udgøre Hovedmassen, og at derved Tabet for Statskassen, hvis man gaar ind paa Lovforslaget, fremdeles vil være betydeligt. Det er det, jeg tillader